

ha mást nem csinálnak, legalább azt engedjék meg, hogy a kormány s a többség igazán, zavartalanul munkálkodhassék.

Védekezés a tüdővész ellen.

— A tüdőbetegek kötelező bejelentése. — A polgármester határozata. —

(Saját tudósítónktól.) A belügyminiszter még a múlt esztendőben elrendelte a tuberkulózisban szenvedő betegek kötelező bejelentését. Ismertettük akkor a belügyminiszteri körrendeletet is, amelynek szigorú végrehajtása iránt most határozott Lázár György dr. polgármester a következőképpen:

Szeged sz. kir. város közönsége ezidő szerint az ő sajátos helyzeténél és körülményeinél fogva a tuberkulózis betegség elterjedtségét és annak messze kiható következményeit — sajnos — emelkedettebb mértékben érezvén, reá nézve a körrendeletben foglalt intenciók megszívvelése és az abban elrendelt intézkedések pontos és szigorú végrehajtása fokozottabb értékkel és súllyal bír.

Nem kételkedem azért abban, hogy ennek a városnak a betegség terjedésének megállítására hivatott és a rendeletben meghatározott közegei a saját hatáskörükben mindent el fognak követni ezen néppusztító veszedelem lehető leküzdésére és maga a város társadalmá is készséggel siet az ily irányú munka támogatására.

A rendelet végrehajtását illetőleg — a helyi viszonyok figyelembevételével — a következőleg intézkedem:

A rendelet bizonyos esetekben a tuberkulózist a bejelentésre kötelezett fertőző megbetegedések közé sorolván, kötelezem a város területén levő összes hatósági és magángyakorlatot folytató orvosokat, halottkémeket és a rendeletben meghatározott személyeket (a rendelet 3-ik pontjának 3-ik bekezdése értelmében tanítókat, háztulajdono-

sokat, családfőket, gazdákat stb.), hogy bejelentési kötelezettségüknek a legszigorubbantegyenek eleget.

A bejelentést az egyéb fertőző megbetegedések bejelentésére is szolgáló és használatban levő *bejelentő lappal* kell teljesíteni, amelyet a városi tisztii főorvosi hivatalhoz kell beküldeni.

Tekintettel a betegség természetére — a közönség esetleges érzékenységre — a hivatalos és felesleges kíváncsiság elkerülésére a bejelentő lap *zárt borítékban* küldendő be.

Figyelmeztetem a bejelentésre kötelezetteket, hogy ebbeli kötelezettségüknek a legpontosabban tegyenek eleget s a bejelentő lap összes adatait, de különösen a lakás helyét (kör, utca és házszám) a lakásváltoztatást, a város területéről történt végleges eltávoztást a legszigorubbantegyen és azonnal töltsék ki, mert az adatok beküldésének elmulasztása kihágást képez, amely mulasztás 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal, esetleg 60 napig terjedő elzárással büntetendő.

A tüdővészeseleknek kötelező ezen bejelentése legalább megközelítő adatokat fog szolgáltatni a bántalom elterjedésének mérveire, azonban nem nyújt módot a betegség alapokainak kikutatására.

Utasítom ennél fogva az összes hatósági orvosokat, hogy a tuberkulózisra vonatkozó lakásstatisztikai lapokat épügy, mint a többi fertőző, ragályos megbetegedéseknél, pontosan töltsék ki, a magángyakorlatot folytató orvosokat, a tüdőbeteggondozó intézetet és a munkásbiztosító, valamint a többi betegsegélyező pénztárakat ezen az uton is fölkérem, hogy ezen igen fontos adatok összegyűjtésében a tisztii főorvos segítségére sietni sziveskedjenek.

II. Hogy a tuberkulózis, különösen annak kezdődő s így könnyen gyógyítható eseteinek fölismerésére mód nyujtassék, figyelmeztetem az összes helybeli magánorvosokat, hogy amennyiben tüdővészre gyanus egyén kerül kezelésük alá, amidőn tehát nagy jelentőséggel bír a köpetnek a kellő

időben megejtett mikroszkopi vizsgálata, ezt a vizsgálatot a város bakteriológiai laboratóriumánál igénybe vehetik, amely ugy a vizsgálatot, mint a beküldő orvos értesítését díjtalanul teljesíti.

III. A rendeletben előirt kötelező fertőtlenítést a város belterületén a tisztii főorvos rendeletére a mentő egyesület fertőtlenítő osztálya, a külső területen pedig arra alkalmas egyének igénybe vételével ugyancsak a t. főorvos rendelkezésére a külső területi t. orvosok teljesítik.

IV. Az összes gyakorló orvosokat külön fölkérem, hogy a beteg környezetét a védekezés szabályaira jóakarattalug és általa megérthető módon tanítsák ki.

V. Utasítom a rendőrkapitányi hivatalt és az összes bel- és külterületi tisztii orvosokat, hogy különös gondot fordítsanak az iskolák, ovodák, gyárak, munkáslakások, pék és borbélyműhelyek, tejközpontok, a gazdasági és uradalmi cselédlakások egészségi viszonyaira, e célből azokat, illetve az iskolákban alkalmazott tanerőket és az ifjúságot, valamint a tejközpontokban és tejközpontokon alkalmazott személyzetet negyedévenként tizetesen vizsgálják meg, vizsgálataikról részletes jegyzőkönyvet vegyenek föl s azt minden naptári negyedév harmadik hónapjának 15-éig a tisztii főorvos utján a polgármesterhez terjesszék be.

VI. Utasítom a rendőrkapitányi hivatalt, hogy a tisztii főorvos közbenjötté és közreműködése mellett a m. kir. belügyminiszter ur által megállapított bejelentési kötelezettséget — a bejelentésre kötelezett hatósági közegek és egyéb bejelentésre kötelezett egyének közt a legkiterjedtebb és legalkalmasabb módon hirdesse meg, illetve a jelen határozatomat az abban fölsorolt összes érdekelteknek kézbesíttesse.

VII. A kórházakra vonatkozólag az 1576—1913. eln. sz. határozatommal egyidejűleg intézkedtem.

A jelen határozat 1914. évi január. hó elejétől lépett életbe.

gint Bandika, de a vonat és az elkésés miatti aggodalom csak nem hagyta elaludni.

Valóságos megváltás volt szegénykének, mikor végre hat órákor megadta az édes anyja az engedélyt a fölkelésre.

Kinos lassúsággal telt az idő kilenc óráig, míg végre fölkapaszkodtak a kocsi, mely a vonathoz vitte őket. Ha mesebeli sárkányok röpitették volna a kocsit, akkor is lassu döcögésnek tűnt volna föl előtte ma a kocsizás. Mert akármilyen gyorsak is a mesebeli szárnyas sárkányok, mégis csak gyorsabban repültek a vágy szárnyán Bandika gondolatai.

Végre eljutottak az állomásra és — igaz, hogy hosszas várakozás után — berobogott a vonat.

Félénken kapaszkodott Bandika a vonat láttára az édes apjába, de azért nem hiszem, hogy lett volna még valaki olyan boldog, mint ő, amikor a vasuti kocsi elhelyezkedett az ablak mellett.

Ez aztán menés! Hogy fut, rohan, száguld a vonat! Alig pillantotta meg az egyik tanyát, már a másikonál volt. Persze Bandika egy pillanatra sem mozdult el az ablak mellől. Nem érdekelték őt a bácsik és a nénik, akik rajtuk kívül bent ültek a kocsi s akik, hol a rossz esztendő szidták, hol durva és trágár elméskedéssel indították egymást röhejre. Bandika csak nézte, nézte az előtte elvonuló világot.

Egyszer aztán csak meghökkent. Valósággal megijedt. Ugy érezte magát, mintha minden átmenet nélkül egy vadonba potylyant volna. Már jó darabig robogott vele a vonat, anélkül, hogy szántóföldön kívül egyebet is látott volna. Nem birta ezt szó nélkül megállani és odafordult az édes apjához:

— Ugy-e, édes apám, ez senki-é sem ez a sok-sok föld itt?

— Miért gondolod ezt, kis fiam? — kérdezte csodálkozva Bandika apja.

— Miért? — felelte a kis fiu, — hát azért, hogy *nincsen rajta egyetlenegy tanya sem.*

— Hát tudod fiam, világosította föl Bandikát az apja, azért nincs ezen a sok földön tanya, mert, akié ez a föld, az bent lakik a faluban, egy kastélyban. Nézd csak már látszik is a falu és az a nagy-nagy épület, mely ugy kiválik a többi közül, az a kastély.

Bandika elámult a kastélyon, mely ugy szétterpeszkedett a sok bogárhátú ház között és iszonyu elgondolkozott azon, hogyan lehet valakinek akkora háza és annyi földje, mikor náluk a tanyákon mind olyan egyforma kicsi a ház és mindenkinek olyan egyforma kis darab földje van, ehhez a beláthatatlan nagy földdarabhoz képest.

Bandika ugy vélte, hogy kitalálta, miért van ez így:

— Ugy-e, édes apám, — kérdezte, — akkor az az ember, akié az a kastély és ez a sok-sok föld, egy nagy-nagy óriás, amilyen-

ről édes anya mesélt, azért kell neki akkora épület és bizonyosan nagyon-nagyon nagy a gyomra és nagyon nagy ruha, meg csizma kell neki, azért adott neki a jó Istenke ennyi földet?

— Nem a', édes fiam, — válaszolt az apja. — Nem óriás az, hanem akkurát olyan ember, mint én vagyok, meg a többi.

— Hát akkor édes apámnak miért nincs akkora háza, meg ennyi földje? — tudakolta Bandika. — Meg a szomszédainknak, meg a többieknek mind-mind, akik ott künn laknak a tanyákon, miért nincs?

— Hja kis fiam — felelt az apja, — azt bizony még én sem tudom.

Mig a vonat tovább robogott velük, Bandika egyre csak azon csodálkozott, milyen furcsa berendezésű is a világ, de még jobban azon, hogy van olyan dolog is, mit az ő apja se tud.

S ha őszinte akarok lenni, bizony be kell vallanom, hogy én sem tudnám Bandikát fölvilágosítani arról, miért is nem egyformán jutott mindenkinek ebből a mi szép földünk-ből. Azt az egyet azonban biztosan tudom, hogy sokkal, de sokkal kisebb volna az emberforgalom Magyarország és Amerika között, ha nem minden faluban terpeszkednék szét egy-két ilyen kastély, amelyekben olyan emberek laknak, akiknek, nem tudni miért, akkora nagy-nagy darab jutott ebből a mi áldott földünk-ből.

Értesítés.

Telefon 1203. sz.

Kárpitos árú bárkinek részletfizetésre is

Dús választék kész diván, ottomán, matracok, garnitúrák stb. — Javítások jótállással szakszerűen és olcsón eszközöltekn.

BALOG,

kárpitos-üzlet
Kossut Lajos-sugarut 6. szám.